

Imatran liikenneturvallisuuussuunnitelma

Suunnitelman sisältö

Liikenneturvallisuuksuunnitelma on kaupungin liikenneturvalisuustyötä ohjaava työkalu, jossa on kuvattu liikenneturvallisuuden keskeiset ongelmat, liikenneturvallisuuksuustyön tavoitteet sekä toimenpiteet tuleville vuosille.

Imatran liikenneturvallisuuksuunnitelma laadittiin osana Imatran seudun kuntien (Imatra, Parikkala, Rautjärvi ja Ruokolahti) liikenneturvallisuuksuunnitelmaa yhteistyössä kuntien, Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen, Liikenneturvan, Kaakkois-Suomen poliisilaitoksen ja Etelä-Karjalan pelastuslaitoksen kanssa.

Liikenneturvallisuuksuunnitelman tavoitteena oli löytää ne painotukset ja keinot, joilla seudun liikenneonnettomuuksien määrä saadaan tavoitteiden mukaiseen laskuun. Liikennekuolemien ja loukkaantumisten määrän vähentämisen ohella tärkeää on parantaa myös koettua liikenneturvallisuuksuutta, joka vaikuttaa keskeisesti ihmisten elämänlaatuun. Työn alussa seudun kuntien liikenneturvallisuuksuustyöryhmät määrittivät tärkeimmiksi painopisteiksi koululaiset, ikäihmiset sekä päättäjien sitouttamisen liikenneturvallisuuksuustyöhön.

Liikenneturvallisuuden sekä liikenneturvallisuuksuustyön nykytilaa kartoitettiin asukkaille, koululaisille, rehtoreille, hallintokunnille ja päättäjille suunnatuilla kyselyillä sekä onnettomuustarkasteluilla. Kartoituksissa esiin nousseisiin ongelmiin suun-

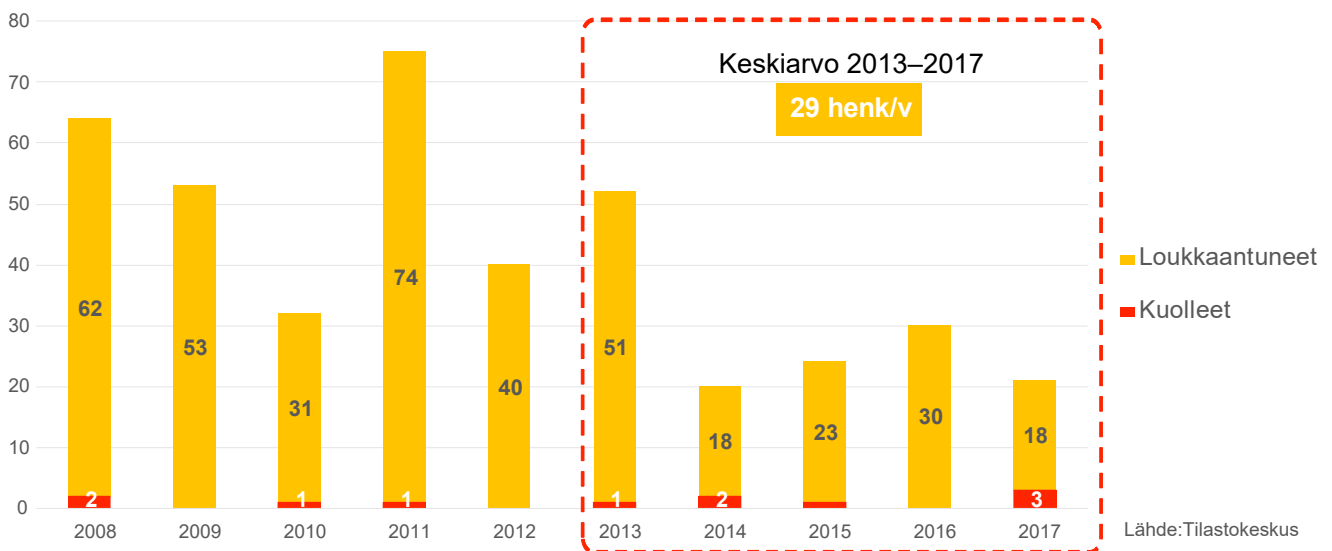
niteltiin toimenpiteitä ja ratkaisuja niin liikenneympäristön parantamisen kuin liikennekasvatuksen ja viestinnän keinoin. Koottu aineisto löytyy sekä kaupungin että ELY-keskuksen internet-sivuilta.

Liikenneturvallisuuksutilanne

Tilastokeskuksen tieliikenneonnettomuustilaston mukaan Imatran seudulla tapahtui vuosina 2013–2017 keskimäärin 107 tieliikenneonnettomuutta vuosittain. Onnettomuuksista 38 johti henkilövahinkoon ja niissä menehtyi keskimäärin kolme ja loukkaantui 48 henkilöä vuosittain. Vastaavalla tarkastelujaksolla Imatran alueella tapahtui keskimäärin 60 tieliikenneonnettomuutta vuosittain, missä menehtyi keskimäärin yksi ja loukkaantui 28 henkilöä.

Nuorten, 15–24-vuotiaiden osuus henkilövahingoista on 26 %, vaikka kyseessä oleva ikäryhmä muodostaa vain 6 % seudun väestöstä. Toinen liikenteen riskiryhmä seudulla on yli 65-vuotiaat, joille tapahtuu koko maan keskiarvoa selkeästi enemmän henkilövahinkoon johtaneita onnettomuuksia.

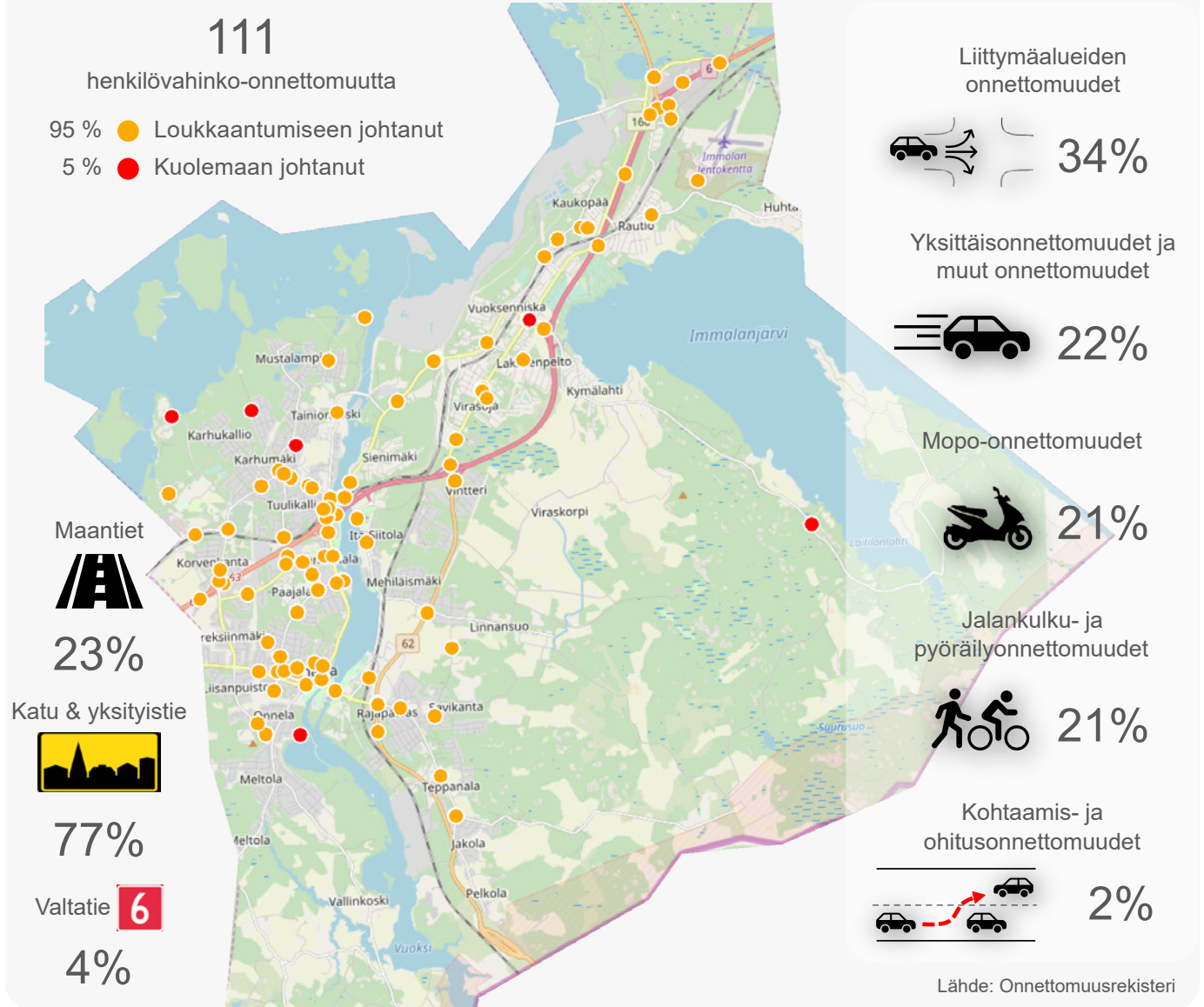
Liikenteessä kuolleet ja loukkaantuneet Imatralla vuosina 2008–2017

Imatran seudun asukkaille suunnatussa liikenneturvallisuus-kyselyssä vastaajat nostivat esiin ylinopeuden tyypillisimpänä liikennerikkomuksena seudulla. Myös mopoilijoiden hurjastelu ja autoilijoiden käyttäytyminen suojatien läheisyydessä saivat moitteita. Yleisimmiksi syiksi rikkomuksiin nähtiin välinpitämättömyys ja ajattelemattomuus. Vastaajat olivat huolissaan etenkin lasten liikenneturvallisuudesta.

Koululaisille ja toisen asteen oppilaille suunnattuun kyselyyn vastanneet toivoivat, että autoilijat ajaisivat hiljempaa ja antaisivat tietä suojatiellä. Myös turvallisuushakuisesta liikennekäyttäytymisestä kehuminen ja liikenneturvallisuudesta keskusteleminen kannustaisivat liikkumaan turvallisemmin. Lähes neljännes nuorista toivoi lisää liikennekasvatusta kouluihin.

Henkilövahinkoon johtaneet onnettomuudet 2013–2017

Onnettomuuskustannukset

Liikenneonnettomuuksista aiheutuvat kustannukset vuosittain (keskiarvo 2013–2017)

6,9 M€

Joista Imatran kaupungille kohdistuvien kustannusten osuus on

1,4 M€

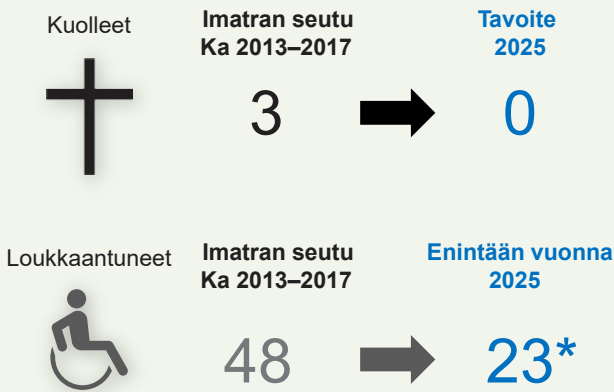
Lähde: Tieliikenteen onnettomuuskustannusten tarkistaminen, Trafi 2016 ja Valmixa 2006

Tavoitteet ja painopisteet

Imatran seudulle asetetun liikenneturvallisuusvision lähtökoh-
tana on valtakunnallinen visio, joka on kirjattu myös vuonna
2013 laadittuun Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen liikennetur-
vallisuussuunnitelmaan. Vision tueksi on asetettu määrällisiä
tavoitteita, jotka on johdettu valtakunnallisten liikenneturvalli-
suustavoitteiden pohjalta.

Imatran seudun visio ja tavoitteet

- Ehjänä perille – se on siusta ja miusta kii
- Kukaan ei kuole tai loukkaannu vakavasti liikenteessä
- Tavoite vähentää loukkaantuneiden määrää valtakunnallisen trendin mukaisesti kolmanneksella vuoteen 2025 mennessä

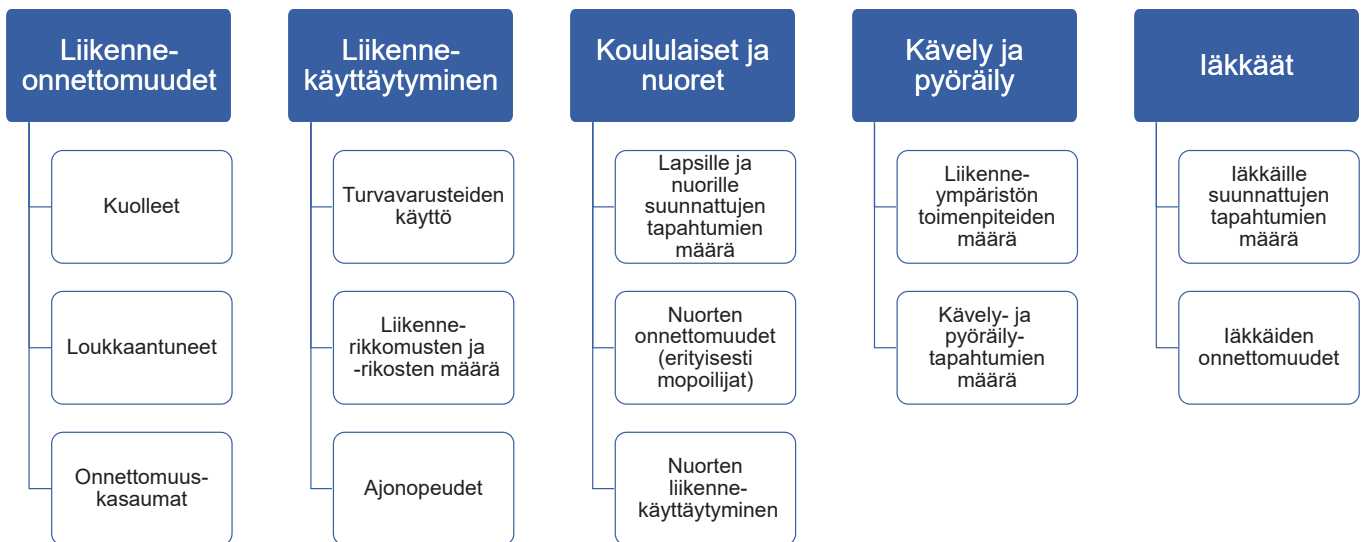
* Loukkaantuneiden tavoiteluku on määritetty vuosien 2016–2018 onnettomuuksien keskiarvon perusteella.

Visio ja määrällisten tavoitteiden saavuttamiseksi sekä toi-
mintaa ohjaamaan Imatran seudulle sovittiin painopistealueet
sekä seurantamittarit.

1. Koululaisten ja nuorten liikenneturvallisuus parantuu
2. Kävelyn ja pyöräilyn turvallisuus parantuu ja suosio kasvaa
3. Päättäjien liikenneturvallisuustietous lisääntyy ja päättäjät ovat vahvemmin mukana liikenneturvallisuustyössä
4. Ikääntyneiden turvallinen liikkuminen lisääntyy.

Liikenneturvallisuustilanteen ja liikenneturvallisuustyön seurantamittarit

Lähde:

Tilastokeskus

Liikenneturva, Poliisi

Liikenneturvallisuustyöryhmä,
Tilastokeskus, Poliisi

Liikenneturvallisuustyöryhmä

Liikenneturvallisuustyöryhmä,
Tilastokeskus

Liikenneturvallisuustyön organisointi

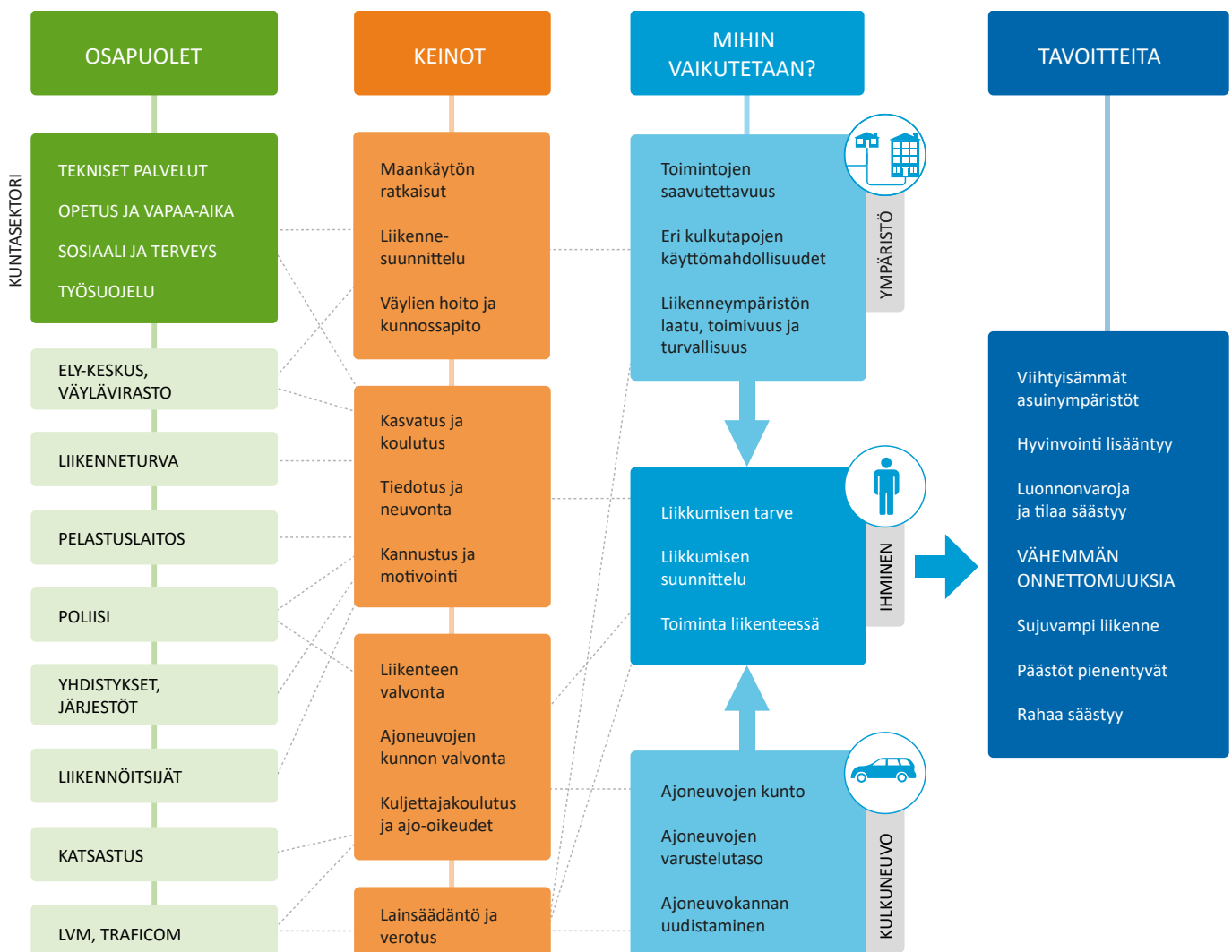
Liikenneturvallisuutta voidaan edistää kolmella tavalla: vaikuttamalla liikkujiin, liikenneympäristöön sekä liikkumisvälineisiin. Liikenneturvallisuuden parantaminen edellyttää laajaa keinovalikoimaa ja siten monien eri tahojen yhteistyötä. Samanlaisesti tarvitaan asenteisiin, tietoihin ja taitoihin, maankäyttöön, liikenneympäristöön ja liikkumisvälineisiin kohdistuvia toimia sekä liikenteen valvontaa. Liikenneturvallisuuden parantuminen edellyttää suunnitelmallista ja pitkäjänteistä työtä.

Imatralla liikenneturvallisuustyön koordinoinnista ja seurannasta vastaa poikkihallinnollinen turvallisuustyöryhmä (työryhmän kokoonpano seuraavalla sivulla). Ryhmä kokoontuu vuosittain yhteensä 4 kertaa, joista kahdessa käsitellään liikenneasioita. Tällöin mukana ovat ELY-keskus, Liikenneturva sekä liikenneturvallisuustoimija. Tavoitteena on, että työryhmässä käsitellään niin liikenneympäristöön, liikennekasvatukseen ja viestintään kuin valvontaankin liittyviä asioita ja toimenpiteitä. Tämän mahdollistaa eri tahojen kattava edustus työryhmässä.

Imatralla tulee kiinnittää huomiota siihen, että turvallisuustyöryhmän liikenneasioita käsittelevissä kokouksissa ovat kaikki hallinnonalat edustettuina. Kaupunki on avainasemassa eri ikä- ja liikkujaryhmät tavoittavassa liikenneturvallisuustyössä, joten jokaisen hallinnonalan tulee sitoutua ja tietää vastuunsa liikenneturvallisuustyössä. On myös varmistettava, että tieto kulkee hallintokunnissa johdosta aina ruohonjuuritasolle asti ja takaisin.

Imatran seudun kunnissa hyödynnetään niin sanottua liikenneturvallisuustoimijamallia, joka on ollut käytössä jo edellisen suunnitelmatyön valmistumisesta lähtien (v. 2010). Toimijan tehtävänä on tukea kuntia käytännön liikenneturvallisuustyön suunnittelussa ja toteutuksessa. Toimija huolehtii työn jatkuvuudesta, aktivoinnista ja seurannasta.

Liikenneturvallisuustyön osapuolia, työkaluja ja toiminnan tavoitteita

Liikennekasvatus ja viestintä

Liikkumisen turvallisuutta ja vastuullisuutta pyritään lisäämään vaikuttamalla liikkujiin liikennekasvatuksen ja viestinnän keinoin. Liikkujiille tulee antaa riittävät tiedot ja taidot selviytyä liikenteessä turvallisesti eri ikävaiheissa, kulkutavasta riippumatta. Liikennekasvatus ei ole pelkästään uuden opettamista, vaan ajankohtaisista liikenneturvallisuusaiheista tulee myös muistuttaa säännöllisesti sekä pitää niitä esillä viestinnän keinoin.

Kaupungilla on merkittävä rooli liikennekasvatus- ja viestintätyössä, sillä se tavoittaa kaikki asukkaat yhdessä tai useammassa elämän vaiheessa. Lisäksi monet sidosryhmät ovat tärkeitä liikenneturvallisuustyön osapuolia.

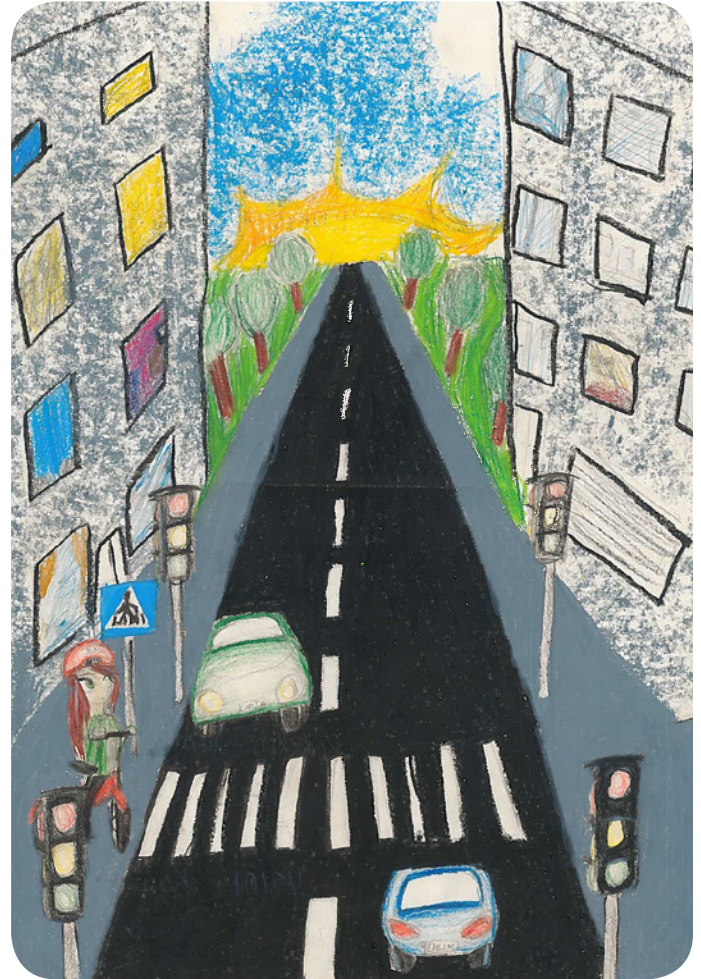
Imatran seudun kunnille on koottu liikennekasvatuksen ja viestinnän työkalupakki, josta niin hallintokunnat kuin sidosryhmätkin voivat löytää omaan toimintaansa soveltuvia toimenpiteitä liikenneturvallisuuden edistämiseksi. Tällaisia toimenpiteitä ovat esimerkiksi koulutukset, tilaisuudet, tempaukset, toimintatapojen ja sääntöjen luominen, tiedotteet sekä erilaiset kilpailut ja muut kannusteet.

Parhainta liikenneturvallisuustyö on silloin, kun sitä tehdään osana arjen perustyötä. Liikenneturvallisuuden edistäminen ei useinkaan ole erillistä toimintaa, vaan se on tapa toimia. Liikenneturvallisuusasioiden esille nostaminen vaikkapa arjen kohtaamisissa ei vaadi suuria resursseja, mutta voi tuottaa suuria vaikutuksia.

Liikennekasvatuksen ja viestinnän ohella tarvitaan myös liikenteen valvontaa. Poliisi valvoo muun muassa ajonopeuksia, kuljettajien ajokuntoa sekä turvavarusteiden käyttöä. Lisäksi raskaan liikenteen ajoneuvojen ja kuljetustoiminnan sääntöjen noudattamisen valvonta on osa liikennevalvontaa.

Imatran kaupungin turvallisuustyöryhmä

- Timo Härkönen, kaupunginhallitus
- Arja Kujala, hyvinvointi- ja koulutuspalvelut
- Sami Turunen, konsernipalvelut
- Topiantti Äikäs, kaupunkikehitys ja tekniset palvelut
- Päivi Pekkanen, kaupunkikehitys ja tekniset palvelut
- Minna Leinonen, hyvinvointi- ja koulutuspalvelut (varhaiskasvatus)
- Aija Rautio, Eksote (hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen)
- Jukka Valtoaho, Etelä-Karjalan pelastuslaitos (pelastaminen)
- Vesa Kultanen, Etelä-Karjalan pelastuslaitos (ennalta ehkäisy)
- Timo Tanninen, Eksote (ensihoito)
- Liisa Marsio, Imtisi ry
- Johanna Kosunen, Kaakkois-Suomen poliisilaitos
- Tarja Korhonen, Liikenneturva
- Sonja Lehtonen, Kaakkois-Suomen ELY-keskus

Emma Kalsta, *Virasojan koulu, Kaukopään toimipiste Kaakkois-Suomen liikenneturvallisuustyöryhmän "Turvallinen pyöräily" piirustuskilpailun kunniamaininta (v. 2016)*

Esimerkkejä liikennekasvatuksen ja viestinnän toimenpiteistä:

- Liikenneturvallisuusmateriaalit tarkistetaan ja tarvittaessa päivitetään kaikissa yksiköissä.
- Varhaiskasvatuksen henkilöstölle järjestetään liikenneturvallisuuskoulutus, jotta he voivat ottaa liikenneturvallisuusaiheita esiin arjen toiminnassa lasten ja huoltajien kanssa.
- Liikenneturvallisuuden edistäminen on näkyvä osa koulun toimintaa ja se on kirjattu koulun suunnitelmiin. Oppilaat käyttävät turvavarusteita, saatoliikennepaikka on turvallinen ja koko henkilöstö toimii turvallisuushakuisen liikennekäyttäytymisen esimerkkinä.
- Nuorisovaltuusto käsittelee liikenneturvallisuusasioita ja tuo terveisensä liikenneturvallisuustyöryhmään.
- 8. luokkalaisille järjestetään turvallisuusinfo eri tahojen yhteistyönä.
- Kaupunki vinkkaa aktiivisesti paikallismedioille liikenneturvallisuusaiheista.
- Ikäihmisille järjestetään liikenneturvallisuustilaisuus, jossa aiheina mm. ikäautoilun apuvälineet.

Liikenneympäristön parantaminen

Liikenneympäristön toimenpideohjelma laadittiin yhteistyössä ELY-keskuksen ja kaupungin teknisen toimen kanssa. Lähökohtana oli toimenpiteiltään ja kustannuksiltaan realistinen toimenpideohjelma, jossa keskityttiin ongelmallisimpien ja onnettomuusherkeimpien kohteiden parantamiseen. Suunnitelmassa pääpaino oli pienissä ja kustannustehokkaissa toimenpiteissä, joilla voidaan nopeasti vaikuttaa havaittuihin ongelmiin. Huomiota kiinnitettiin myös kestävien liikkumismuotojen turvallisuuden parantamiseen ajoneuvoliikenteen olosuhteita unohtamatta.

Liikenneympäristön toimenpiteiden suunnittelu pohjautui laajaan nykytila-analyysiin, joka sisälsi asukas- ja koululaiskyselyt, aloitetarkastelun, asiantuntijoiden kommentit sekä kattavan onnettomuusanalyysin. Liikenneympäristön toimenpideohjelmaa vietiin eteenpäin maastokäynneillä sekä liikenneympäristön suunnittelupalaverissa. Rajallisten rahallisten resurssien ohella suunnitelman seudulliset painopistealueet ohjasivat toimenpiteiden määrittelyä sekä priorisointia.

Liikenneympäristön toimenpiteet on raportoitu erillisinä kunkohtaisina toimenpidelistoina ja -karttoina. Kullekin toimen-

piteelle on määritetty kustannusarvio, kiireellisyysluokka ja vastuutaho. Imatralla on esitetty yhteensä 42 parantamiskohdetta, ja niihin 54 yksittäistä toimenpidettä. Imatran toimenpiteiden yhteenlaskettu kustannusarvio on 3,8 miljoonaa euroa, josta kaupungin osuus on 3,7 miljoonaa euroa (97%). Kustannusarviot ovat suuntaa antavia ja osa toimenpiteistä vaatii jatkosuunnittelua. Myös toimenpidelistoissa esitetyt kiireellisyysluokat ovat suuntaa antavia ja voivat muuttua esimerkiksi yleisen taloustilanteen tai hankkeen vaatiman erillisrahoituksen vuoksi.

Maanteiden toimenpiteiden laskennallinen henkilövahinko-onnettomuuksien vähenemä koko Imatran seudulla on 0,3 onnettomuutta vuodessa. Imatralla katuverkon toimenpiteitä on huomattavasti maanteiden toimenpiteitä enemmän, ja koska merkittävimmät onnettomuuskasamat sijaitsevat katuverkolla, voidaan niiden arvioida vähentävän onnettomuuksia huomattavasti maantieverkon toimenpiteitä enemmän. On kuitenkin huomioitava, että liikenneympäristöön kohdistetut toimenpiteet eivät yksistään riitä asetettujen tavoitteiden saavuttamiseen, vaan tämä vaatii pitkäjänteistä ja kokonaisvaltaista liikenneturvallisuustyötä.

Kustannukset kiireellisyysluokittain

IMATRA	Kiireellisyysluokka 1 2019-2020		Kiireellisyysluokka 2 2021-2024		Kiireellisyysluokka 3 2025 -->		YHTEENSÄ	
	€	kpl	€	kpl	€	kpl	€	kpl
	ELY	3 600	6	147 375	3	0	0	150 975
Kaupunki	1 382 200	33	1 270 175	12	1 025 000	2	3 677 375	46
YHTEENSÄ	1 385 800	38	1 417 550	14	1 025 000	2	3 828 350	54

Keskeisiä toimenpide-ehdotuksia

- Helsingintien / Imatrankoskientien liittymäalueen turvallisuuden parantaminen
- Pietarintien (kt 62) / Linnasuontien liittymän ajonopeuksien hillitseminen
- Ensontien / Karhusuontien turvallisuuden parantaminen
- Koulukadun (väli Helsingintie–Martinpolku) nopeuksien hillitseminen sekä kadun ylitysten turvaaminen
- Tainionkoskientien / Koulukadun liittymän muuttaminen kiertoliittymäksi
- Asemäentien (väli Karhumäenkatu–Joutsenonkatu) kevyen liikenteen väylän rakentaminen
- Joutsenonkadun / Asemäentien liittymän STOP-merkit ja pysähtymisviivat
- Korvenkannantien / Kertakaaren kiertoliittymän selkeyttäminen
- Vuoksenniskantien / Sulattimonkadun liittymän turvallisuuden parantaminen
- Patotien (mt 14871) kevyen liikenteen väylän rakentaminen

Jatkotoimenpiteet ja seuranta

Imatralla turvallisuustyöryhmällä kokouskäytännöt ja toimintatavat ovat jo olemassa, joten suunnitelman käytäntöön vieminen on askeleen lähempänä. Ensivaiheessa suunnitelman valmistuttua korostuu siitä tiedottaminen sekä eri tahojen sitouttaminen suunnitelman toteuttamiseen – yhteiseen liikenneturvallisuustyöhön.

Liikenneturvallisuutta edistetään sekä liikenneympäristöön kohdistuvilla että liikkujiin vaikuttavilla liikennekasvatuksen ja viestinnän toimilla. Tässä korostuu eri hallinnonalojen ja näiden koko henkilöstön rooli. Liikenneturvallisuutta edistetään sekä organisaation johdossa että päivittäistyötä tekevien arjessa – näiden kaikkien ollessa yhtä tärkeitä.

Suunnitelman toteutumisen kannalta seuranta on erittäin tärkeää. Seurannalla varmistetaan, että tehty työ on oikeasuuntaista ja toimenpiteet vaikuttavat odotetulla tavalla. Seurannasta vastaa kaupungin turvallisuustyöryhmä yhteistyöhöineen (liikenneturvallisuustoimijan avustamana).

Liikenneturvallisuussuunnitelmassa esitetyt toimenpiteet vaativat resursseja – rahaa ja henkilötyötä. Suunnitelma tulee käsitellä ja tarpeen mukaan hyväksyttävä niillä tahoilla, joiden käsissä toiminnan resurssit ovat. Suunnitelman esittely kaupungin päätöksentekokoelimitä lisää päättäjien ymmärrystä liikenneturvallisuustyöstä ja -tilanteesta. Tällä voidaan lisätä päättäjien sitoutumista kotikaupungin liikenneturvallisuuden edistämiseen.

Käytännön työn kannalta on tärkeää, että hallintokuntien johto tukee sekä kannustaa työntekijöitä liikenneturvallisuustyössä ja siten suunnitelman edistämässä. Tätä on pyritty edistämään kaupungin johtoryhmälle pidetyllä liikenneturvallisuus-esittelyllä. Liikenneturvallisuus tulisi myös sisällyttää niihin suunnitelmiin ja asiakirjoihin, jotka ohjaavat käytännön työn sisältöä sekä toiminnan resursseja.

Jatkotoimenpiteet suunnitelman valmistuttua:

- Liikenneturvallisuussuunnitelman esittely sekä käsittely ja hyväksyttäminen kaupunginvaltuustossa.
- Suunnitelmasta tiedottaminen
 - kaikilla hallinnonaloilla,
 - yrityksille sekä
 - asukkaille paikallismedioissa.
- Henkilöstön sitouttaminen suunnitelman toteuttamiseen kaikilla hallinnonaloilla.
- Suunnitelma-aineistojen koonti kaupungin internet-sivuille.
- Liikenneturvallisuustavoitteiden linkittäminen kaupungin muihin suunnitelmiin.
- Seurannan käynnistäminen ja liikenneympäristön seurantapalaverin järjestäminen.

Lisätietoja:

Päivi Pekkanen, Imatran kaupunki
Sonja Lehtonen, Kaakkois-Suomen ELY-keskus
Aleksi Krankka, Linea Konsultit Oy
Terhi Svenns, Ramboll Finland Oy

Aineistot ladattavissa:

<https://www.ely-keskus.fi/web/ely/kaakkois-suomi-kuntakohtainen-liikenneturvallisuus>

Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Salpausselänkatu 22
PL 1041, 45101 KOUVOLA
puh. 0295 029 000
www.ely-keskus.fi/web/ely/ely-kaakkois-suomi

www.ely-keskus.fi